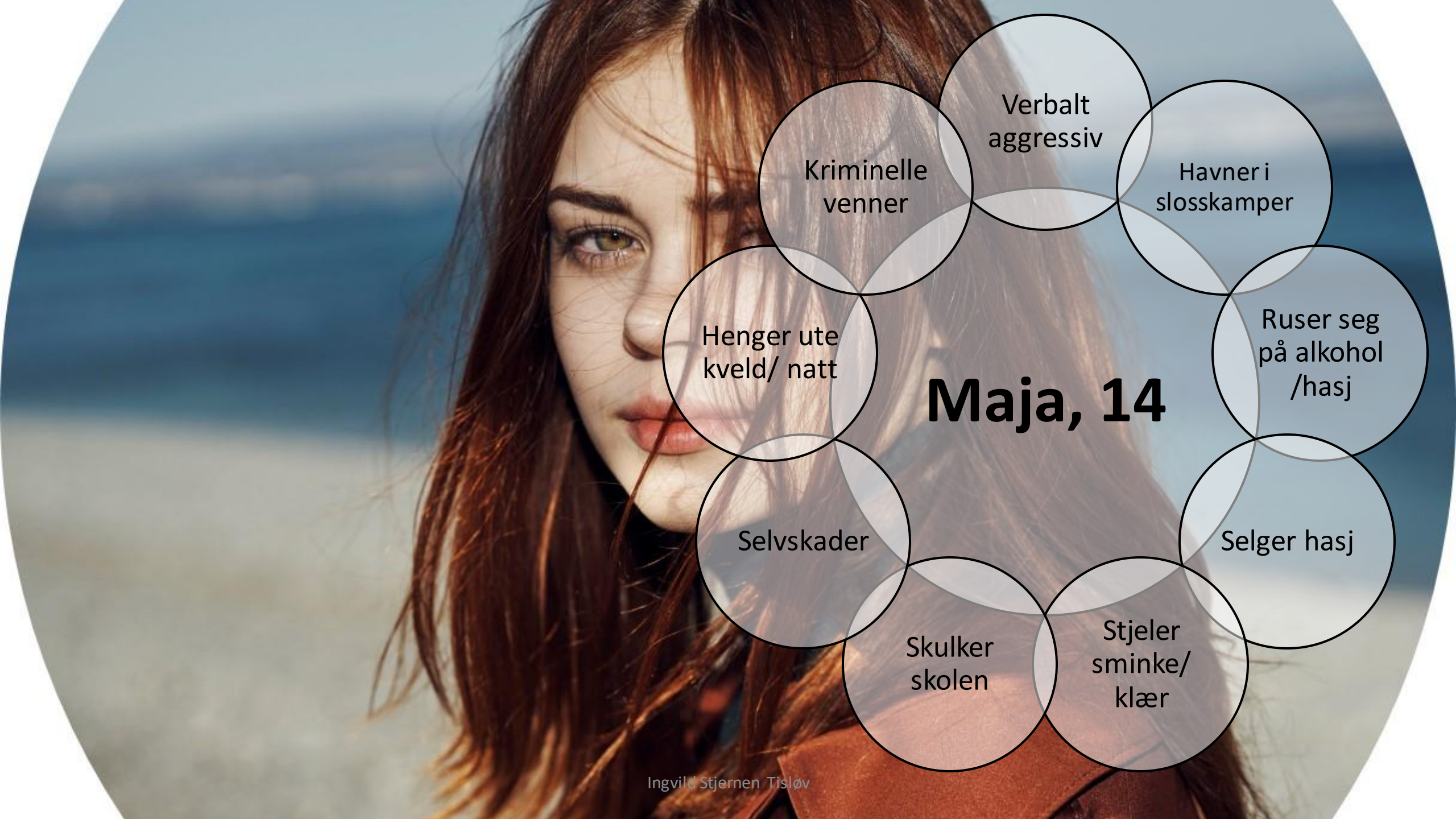

A woman with long, straight blonde hair is shown from the chest up, looking downwards with a somber expression. She is wearing a blue top. In the background, a red sign with white lettering is partially visible, hanging from the ceiling. The lighting is soft and focused on her face.

Diagnose: fattig

Hva gjør vi når pengene er problemet?

Kriminelle
venner

Verbalt
aggressiv

Havner i
slosskamper

Henger ute
kveld/ natt

Maja, 14

Ruser seg
på alkohol
/hasj

Selvskader

Selger hasj

Skulker
skolen

Stjeler
sminke/
klær

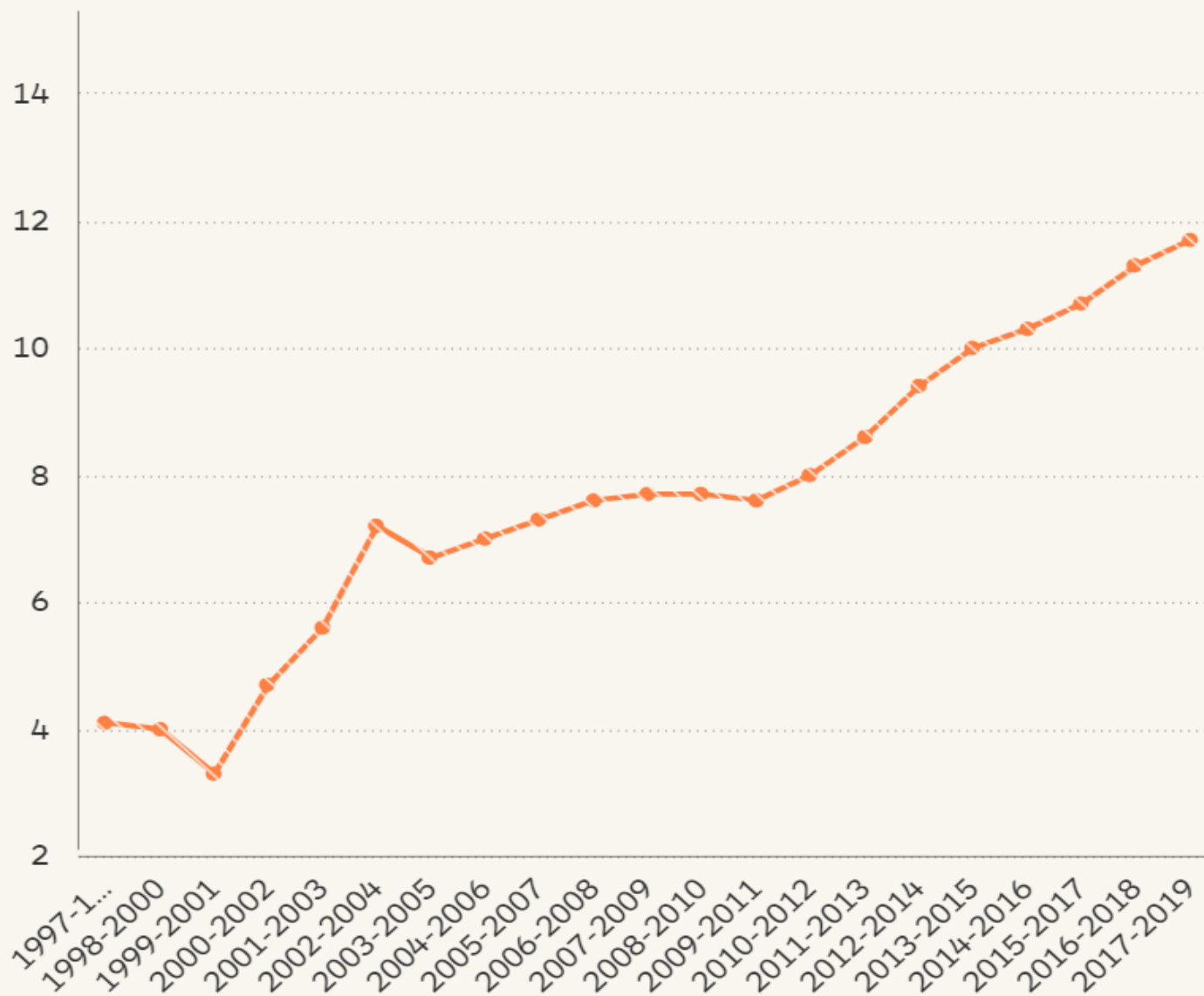
Rundkjøringen

- Tina 32 år
- PTSD etter voldelig forhold
- Ute av jobb
- Ubetalte regninger
- Usikre boforhold

Løsning: foreldreveiledning (og kanskje terapi)

◆ Barn 0-17 år

115 000 barn

11,7 % av alle barn

Tredobling på 20 år

- Småbarnsfamilier
- enslige forsørgere
- barnerike familier
- aleneboende
- familier med innvandrerbakgrunn
- Sosialhjelps/trygde- og stønadsmottakere

Betalings-
problemer
og fattigdom
øker risikoen
for:

Alle psykiske plager og lidelser (fra angst og depresjon til bipolar lidelse og psykose)

Familiekonflikter og vold i hjemmet

Rusavhengighet

Selvmordsforsøk og selvmord

Skoledropout, atferdsproblemer, psykiske plager og rusbruk hos barna

Familieinvesteringsmodellen

● Ingvild Stjerner Tisbov

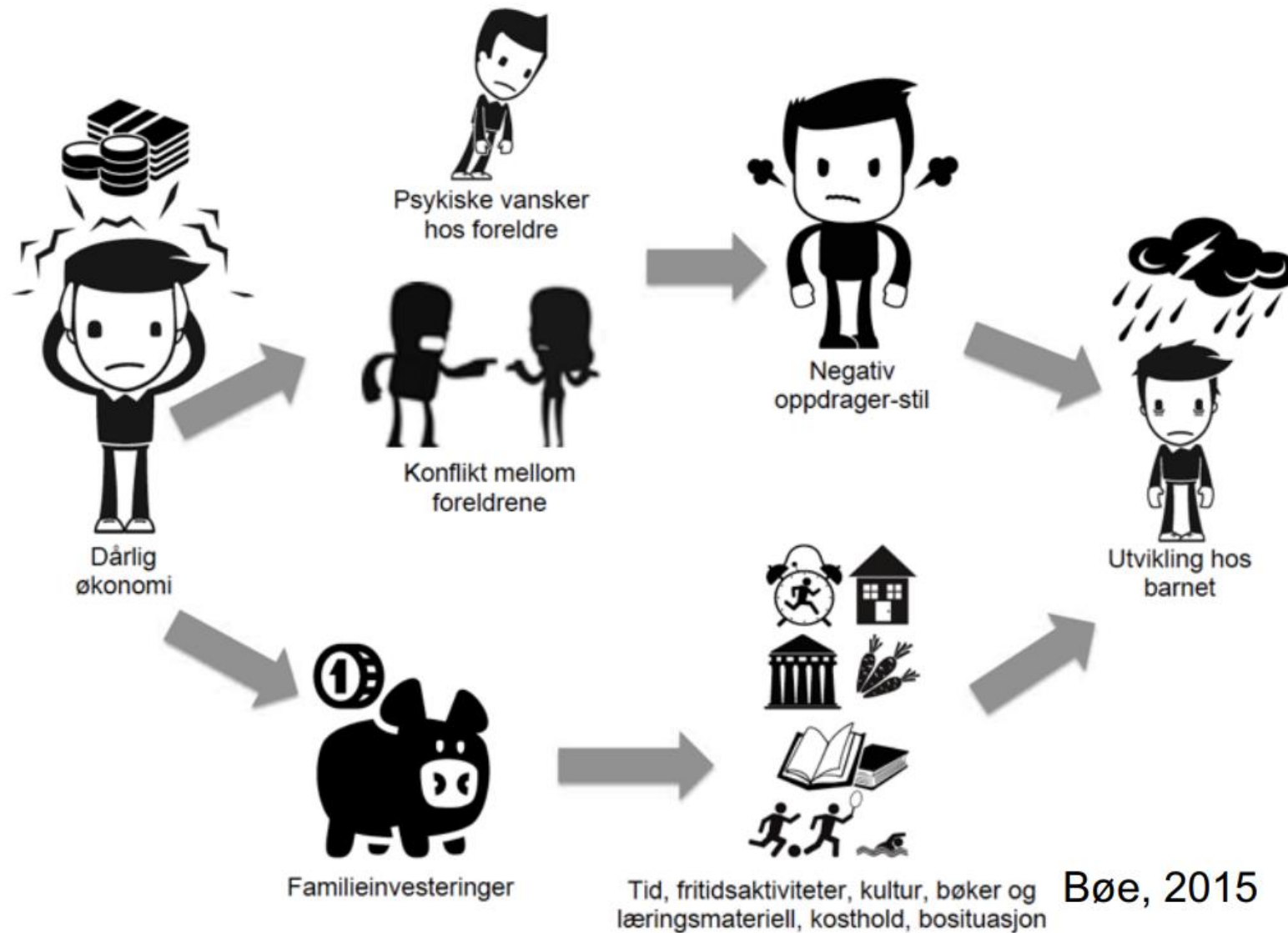
LISA ALICATO

Familiestressmodellen

● Ingvild Stjernen Tisløv

LISA AISATO

Spiser ikke frokost,
mangler matpakke

Ikke råd til klasseset

Skam – dekker over
og avviser hjelp

Venner fra familier
med god råd – føler
seg annerledes

Ikke råd til busskort

Ikke råd til kino,
shoppe, ta en kaffe

Ofte tom for data på
mobilen/ ødelagt
mobil

Mangler klær &
utstyr (ipad/pc,
skrivesaker, gymtøy,
uteklær)

Ingen tro på
endring

Hus til salgs – utrygg
bosituasjon over år

Bekymrer seg mye
for økonomi

Krangler om
økonomi

Mamma lite tilstede
– fysisk (arbeid) &
mentalt (søvn)

Kan ikke delta på
turer/ cuper

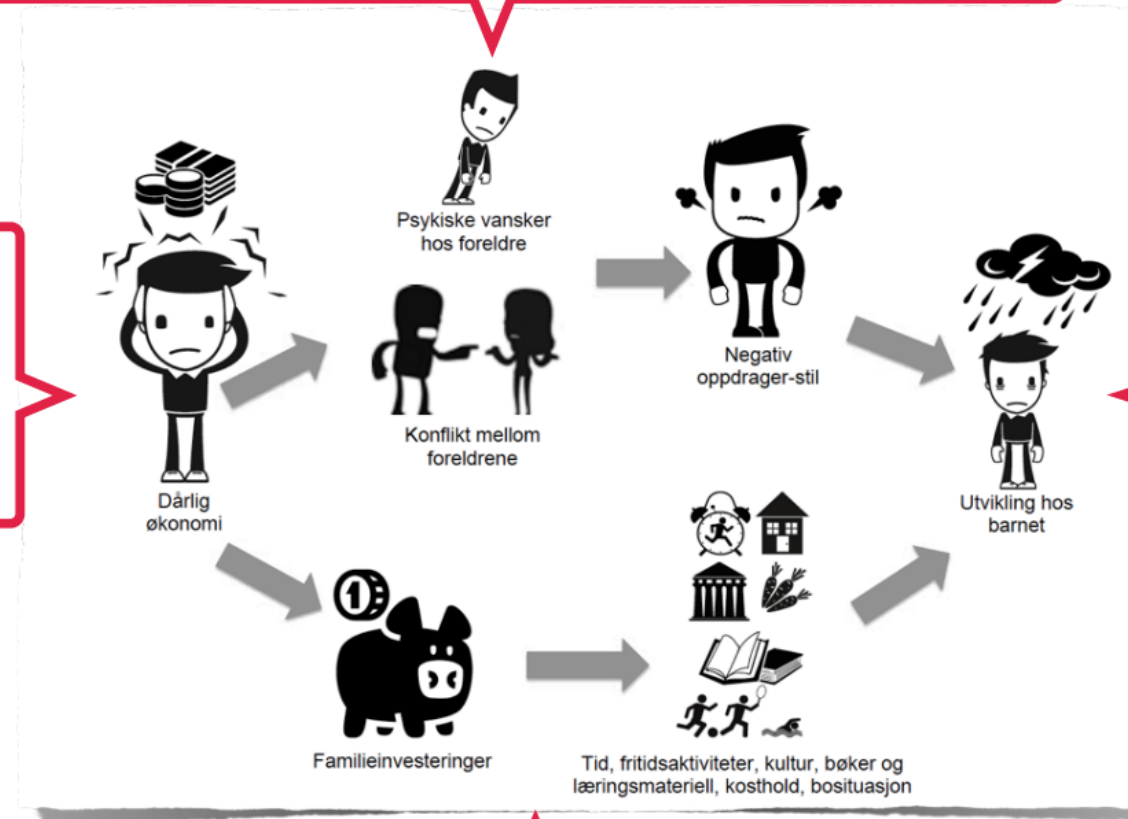
Sko, strømper og
leggbeskyttere for
smått

mor kan ikke kjøre
til kamp

Ikke vært på ferie
med mamma så
lenge hun kan huske

Mestre foreldrerollen/familieliv

Økonomisk støtte
Jobb

Helsehjelp
Pedagogisk hjelp

Tilgang på ressurser/aktiviteter

pause

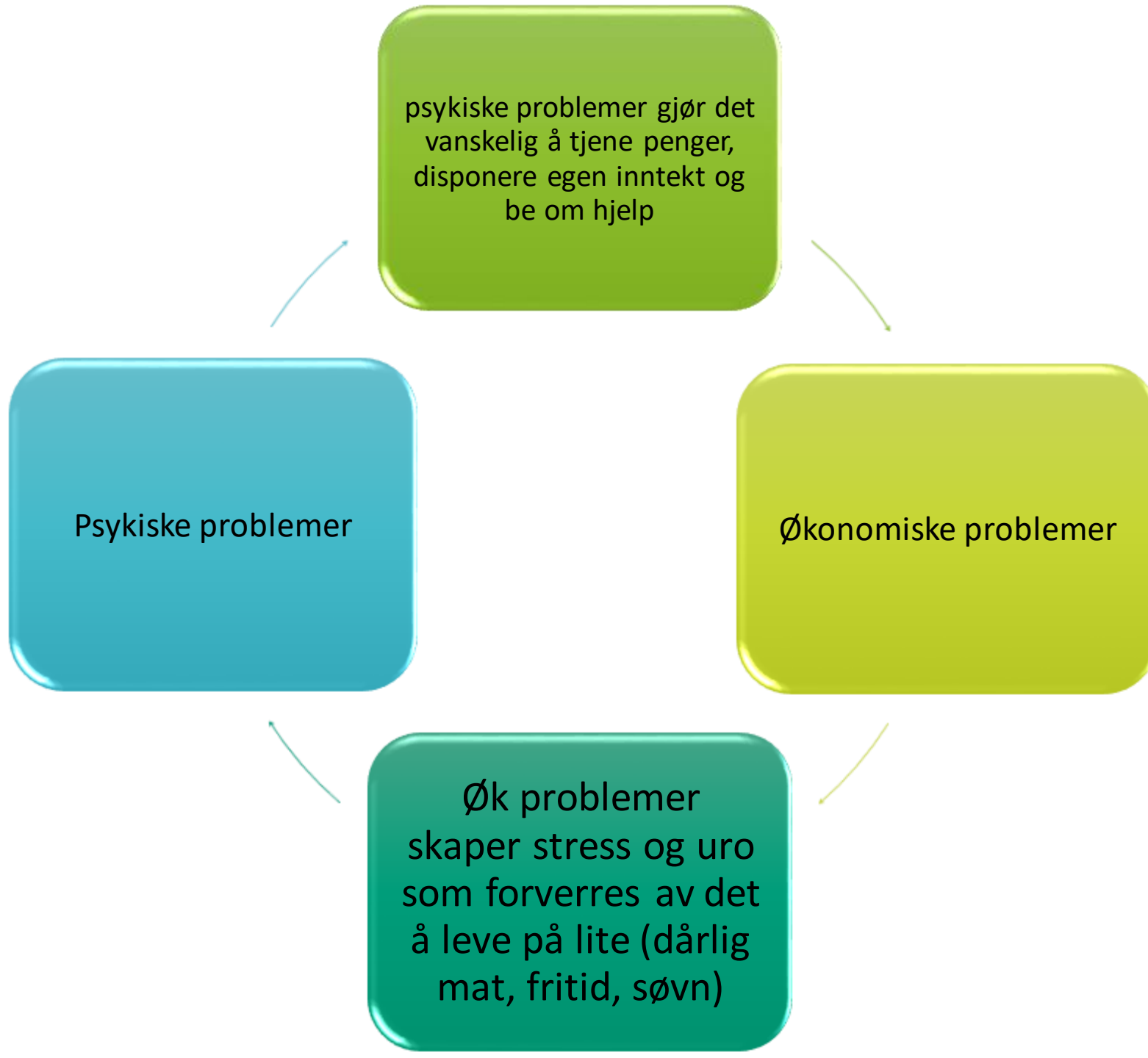

Ingvild Stjernen Tisløv

81

Hvorfor får noen
økonomiske
problemer?

Å jobbe systematisk med økonomiske problemer

Hva gjorde vi:

- Stabilt hjem
- Mor i jobb + psykisk helse
- Bedre oversikt over utgifter
- Styrket og mer forutsigbar økonomi
- Frokost + relasjon til lærer
- Fotball + sommerleir
- Sinnemestring

Nav,
fastlege,
DPS,
lokalt
gartneri

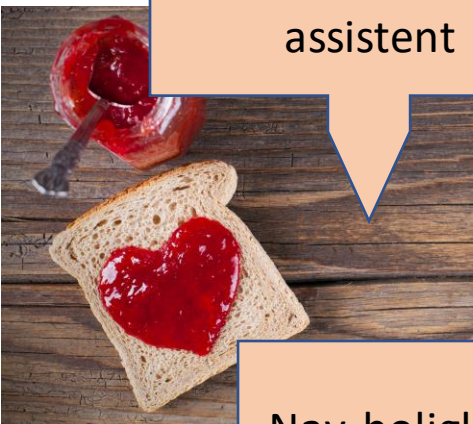

Skolen,
kontaktlærer,
assistent

Idrettslaget, skolen,
byttestua,
barnevernet

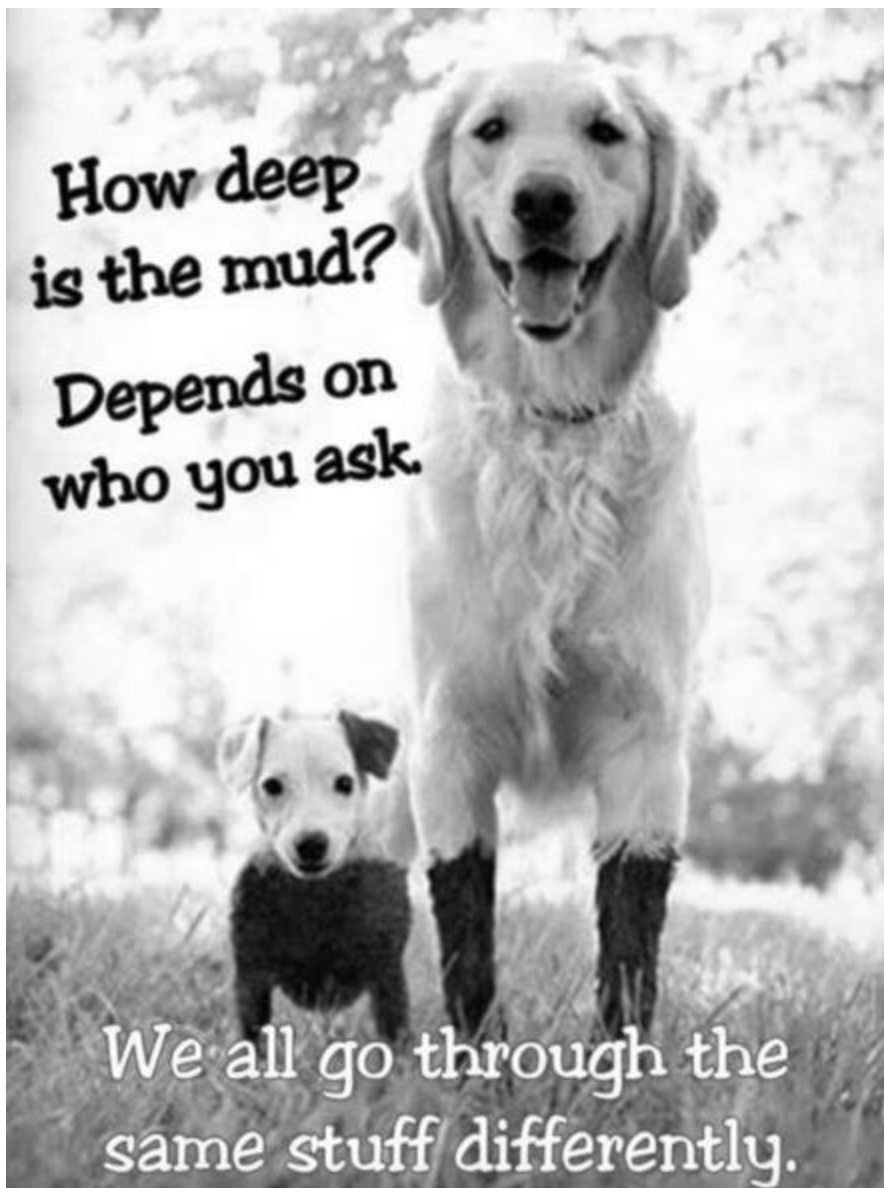
Gjeldsrådgiver,
nav,
barnevernet

Nav, boligkontoret,
psykologen

ALLE

Alle har forskjellige forutsetninger for å møte dyrtiden – hvordan bidrar vi til å skape likeverdige tjenester?

Utfordre egne/ organisasjonens blindsoner – hvordan møter vi personer med betalingsproblemer hos oss?

Hvordan avdekker vi at økonomi er en barriere for at folk kan benytte tjenestene vi leverer?

Kan vi gjøre mer for å ikke påføre mennesker ekstra økonomiske belastninger (gebyrer, bøter, avgifter) og sikre at flere aktiviteter og tjenester er gratis og tilgjengelige for alle?

Referanser

- Anderson, A. (Ed.). (2008). *Against the Wall. Poor, Young, Black, and Male*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Bakken, Frøyland & Sletten (2016). *Sosiale forskjeller i unges liv. Hva sier Ungdata-undersøkelsene? NOVA-rapport (3/16)*. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Bøe, T., Dearing, E., Stormark, K. M., & Zachrisson, H. D. (2018). Subjective economic status in adolescence: determinants and associations with mental health in the Norwegian Youth@ Hordaland Study. *Journal of Family and Economic Issues*, 39(2), 323-336.
- Bøe, T., & Zachrisson, H. D. (2016). Hva betyr det for små barn å vokse opp i en fattig familie? I: H. Holme, E. S. Olavsen, L. Valla, & M. Bergum Hansen, M. (Red.), *Helsestasjonstjenesten. Barns psykiske helse og utvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Bøe, T. (2015). *Sosioøkonomisk status og barn og unges psykologiske utvikling: Familiestressmodellen og familieinvesteringsperspektivet. Rapport Helsedirektoratet (IS-2412)*. Oslo: Helsedirektoratet
- Dearing, E. (2008). The psychological costs of growing up poor. *Annals of the New York Academy of Science.*, 1-9.
- Dearing, Zachrisson & Mykletun (2011). Fattigdommens konsekvenser for utvikling og psykisk helse. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 48, 785-787.
- Evensen, M., Klitkou, S. T., Tollånes, M. C., Øverland, S., Lyngstad, T. H., Vollset, S. E., & Kinge, J. M. (2021). Parental income gradients in adult health: a national cohort study. *BMC medicine*, 19(1), 1-14.

Referanser

- Heiervang et.al (2007). Psychiatric disorders in Norwegian 8-10 year olds: an epidemiological survey of prevalence, risk factors and service use. *Journal of the American Academy of child and Adolescent Psychiatry*, 46, 438-447.
- Kinge, J. M., Øverland, S., Flatø, M., Dieleman, J., Røgeberg, O., Magnus, M. C., ... & Torvik, F. A. (2021). IEA. *International Journal of Epidemiology*, 1, 13.
- Kojan, B. H., & Storhaug, A. S. Barnevern og sosioøkonomisk ulikhet-sammenhenger, forståelser og ansvar.
- Langeland, S; Herud, E; & Ohrem, S. Fattigdom og levekår i Norge – status 2013. NAV-rapport 2014:1.
- Oppvekstrapporten (2017): Økte forskjeller – gjør det noe? Oslo: Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Underlid, K. (2008). Fattigdommens lukt og smak–Funn frå ein studie om korleis fattigdom vert opplevd. *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*, 5(03), 213-222.
- Underlid, K. (2005). Fattigdommens psykologi: oppleving av fattigdom i det moderne Noreg. Samlaget.
- Voksne for barn, rapport Barn i Norge 2013: Barnefattigdom og utenforskap. Div forfattere
- Zachrisson, H.D & Dearing, E. (2015) Family income Dynamics, Early Childhood Education and Care, and Early Child Behavior problems in Norway. *Child Development*, 86 (2). 425-440.